

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

Caput 12. Circa à carnibus abstinentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

Presbyter, dist. 82. Cuius sententiam refert, & approbat Glossa, cap. Penitentia, et 4. verb. Penitens in se.

124 Minime potest. Quia preceptum ieiunij obligationem propriam personalem inducit ad corpus proprium affligendum, quae non quit per alium impleri. Ita Azor. part. 1. lib. 7. capit. 15. question. 7. Pasqualig. decision. 83. numer. 1. Bonacin. de precept. Eccles. dub. olim. question. 1. punct. 6. numer. 6. Trull. lib. 3. Decalog. capit. 1. et 6. num. 8. Reginald. lib. 4. numer. 187. Lublin. Molfel. & alij apud Pasqualig.

125 Hoc mihi omnino certum. Admitto enim, hoc mihi patrem ac filium in iure vnam censeret personam, sed id verum esse affirmo in iis, in quibus pater, & filius fictione iuris, loquendo moraliter, eandem personam repraesentat: non autem in iis, in quibus pater, ac filius proprietates distinctas agnoscunt, quale est Ecclesiae precepta obsequare.

QVÆSTIO INCIDENTS.

Utrum qui in quodam precepto die ieiunare non vult, alio non precepto ieiunare teneatur?

126 **Q**ui eo die ieiunare non potest propter infirmitatem, debilitatem, &c. haud tenetur alio die supplere ieiunium: cum enim ab huiusmodi obligatione absolute liberat impotentia. At qui potens ieiunare non vult, praeter lethale piaculum, quod admittit, tenetur alia die omissum supplere ieiunium. Quia duo precepta praecipientis Solui ieiunium certa die, scilicet, solui, & certa die. Si ergo illa die solum non fuerit alia die est soluendum. Sic Palud. in 4. dist. 15. qu. 4. Cuius sententiam probabilem esse asserit Abbas de obseru. ieiun. c. 1. n. 2.

127 Minime tenetur. Quia sic fert omnium fidelium praxis, & colligitur ex c. 2. de obseru. ieiun. Ita Angel. v. ieiunium, num. 21. Rosel. num. 24. Tabien. num. 14. Nauarr. cap. 21. nu. 27. Bonac. de precept. Eccles. dist. 9. 1. punct. 6. n. 3. Reginald. l. 4. n. 183. Lessi. l. 4. c. 2. d. 3. n. 18. Pasqualig. decis. 184. Fagund. prac. 4. l. 1. c. 10. n. 5. Trull. l. 3. Dec. c. 2. d. 5. n. 6. & alij.

128 Omnino certum hanc sententiam esse reor. Nam ieiunij obligatio affixa diei, cum illo ieiunium hac transire quis dubitet? An si Officium hodie recitare nolueris, teneris illud alia die recitare, ut suppleas? Minime. Peccasti quidem ieiunium omitendo, sed non teneris die alia ieiunare.

CAPVT XII.

Circa à carnibus abstinentioniam?

QVÆSTIO INCIDENTS.

Num carnis nomine oua, ac lacticia prohibeantur?

129 **S**UPPONO abstinentiam à carnibus esse de substantia ieiunij Ecclesiastici, ex ipsius Ecclesiae institutione, quod vno dempto Corduba in summa quest. 143. & vno, vel alio relato à Baldello lib. 2. d. 18. numer. 18. omnes Doctores profitentur. Quæsierim verò, num carnis nomine etiam oua, & lacticia comprehendantur?

130 Comprehendi videntur. Quia ouum nihil aliud est, quam caro liquida, & lac sanguis calore matatus, seu sanguis albus. Sic Glossa ad cap. Admonere 33. question. 2. verb. Carnem. Didacus Narbona de etate ad omnes actus anno 1. question. 2. numer. 25. & anno 7. quæst. 6. numer. 5. Barbola ad cap. Denique dist. 4. numer. 1. fatuus: Vulgo colligitur, prohibitio vsu carniū, prohiberi vsu ouorum, lactis, & aliorum huiusmodi, quæ à carne originem trahunt.

131 Non comprehenduntur. Quia carnes, & oua, ac lacticia ut res distinctæ referuntur in cap. Presbyter, dist. 82. & per diuersa precepta in iure prohibentur, cap. Denique, tur. dist. 4. Ita omnes communiter postmodum citandi.

132 Mihi hoc certum omnino videnti, sæpe sæpius concedi vsu ouorum, ac lacticiū, nec idem vsu carniū concedi; quod non contingeret, si nomine carniū oua, ac lacticia venirent: aut si oua, ac lacticia caro essent. Porro si ab aliquibus caro liquida ouum & lac sanguis albus vocatur non idem est, quia formaliter sint caro, & sanguis; sed quia ex carne, ac sanguine suum trahunt originem uti ex cap. Denique deducitur.

DVBIVM IV.

An quis in die ieiunij, vel in diebus, quibus suu carniū prohibetur, de data opera, dimidiam circiter vnciam carnis absunxit: Peccatne leuiter?

133 **R**Ecolo ex section. 1. in esu carniū diebus prohibitis dari materię paruitatem. Quia recole, sicut

SCORAR

col: Mor.

WVIVII

E IV

6

sicut in aliis negatiuis præceptis etiam naturalibus datur materiæ paruitis excusans à mortali, ut patet in furto, & iniuria proximo illata, quæ sunt contra præcepta naturalia negatiua, ita etiam in carniū comestione dabitur, ut communiter Doctores profitentur. Aditio, minorem quantitatem in esu carniū sufficere, ut præceptum violatur, quam in aliis; quia cibus carniū magis est nutritius, ideoque specialiter in ieiunij diebus prohibetur. Quæserim ergo, an qui dimidiam circiter carnis vnciam ederet in die prohibito, præceptum grauitè violaret?

134 Non violaret grauitè, sed venialiter solum. Quia huiusmodi quantitas parum equaret grauidem nutrimenti afferens parua censenda est.

Sic Pasqualig. *decis. 42. num. 5.*
135 Grauitè omnino violaret Quia huiusmodi quantitas magis corpus reficeret, quam aliorum ciborum vberior sumptio. Ita Diana *part. 10. tractat. 14. resolut. 32.* citans Leandrum.

136 Ego quidem existimo laxam esse Pasqualigi Laxam esse doctrinam, nec tamen omnino eam probabilem scilicet carere audeo asserere. Sequor autem, sententiam iudico. Magistri, ac propinqui mei P. Petri Hurtado de Mendoza sententiam asserentis *part. 1. de Fide, d. 83. section. 3. §. 2. 1.* materiam parvam esse minimam carnis particulam, scilicet, quæ sextam vnius vnciæ partem non excedat. Infero hinc, eum, qui in principio anni voluntatem gereret edendi diebus singulis prohibitis carnem in assignata materiæ paruitate, solum venialiter delinquere. Quia quælibet illarum comestionum ob paruitatem materiæ solummodo veniale piaculum continebit; ergo etiam omnes simul sumptæ: non enim inter se vniuntur, cum obligatio illa abstinendi à carnibus sit dici affixa.

DV B I V M V.

Quis in die hoc ieiunij nullum præter panem cibum obtinet, quo vesci valeat: potestne carnem panis adhibere?

137 SI per vnicum tantum diem caret cibis concessis, potest vesci carnibus. Quia lex carnes prohibens intendit solummodo macerationem, & abstinentiam illam, quæ ex subtractione carniū prouenit, & non aliam maiorem: ergo quando lex seruari non valet sine extraordinaria abstinentia, ac maceratione, desinit obligare. Desinit enim legis intentio, quæ curat moderatam tantum abstinentiam: alias namque nimis onerosa existeret, si noua causa non accedat. Sic Pasqualig. *decis. 49. numer. 3. & 4.* Vidal. in *Arca Theolog. Moral. de ieiun. inquis. prim. numer. 7.*

138 Si per vnicum tantum diem aliis præter panem cibis concessis caret, non potest carnibus vesci: secus si per plures dies careret, ut in longa navigatione, & in atroci bello ubi deest victus. Quia maior necessitas requiritur, quam vulgaris, ut fas sit, in diebus prohibitis

carnibus vesci Ita Angles in floribus quæst. 9. de ieiun. artic. 1. difficult. 4. append. 1. Vega. p. 1. summ. cap. 14. casu 28. Sanch. l. 5. consil. c. 1. d. 19. numer. 7.

Ego quidem existimo, si persona sit pendendis epulis assueta, verb. gratia, Princeps, eques, primam sententiam posse probabiliter sustinere: minimè tamen si persona robore polleat, & vilibus cibis sit assueta, ut bi gratia, pastor seu pauper agricola, qui in diebus non prohibitis solo pane non semel victitatur. Absolutè tamen loquendo nimis laxam primam sententiam esse reor, vnde adhæreo secundæ.

DV B I V M VI.

An Catholicus qui in terris hæreticorum famulatum præstat: possit in diebus ieiunij vesci carnibus, eo solum prætextu, quod præcepto Ecclesiæ non obligetur?

POTEST quidem. Quia illud ipsum inter infideles commorari, sufficiens videtur esse potestati quæ causa, ut famulus ille præcepto illo non obligetur. Sic videtur sentire Layman. *lib. 4. tract. 8. cap. 3. num. 3.* dum ait: *Addo, laborantibus, & famulantibus Catholicis apud nos in Oppidis hæreticorum, permitti posse, ut diebus ieiuniorum carnibus vescantur, dummodo scandalum tolli possit: si nimirum dicant, se in tali casu necessitati, Ecclesiæ præcepto non obligari. Verum Societas IESU in his septemtrionalibus partibus, ob maiorem securitatem à Summo Pontifice priuilegium accepit dispensandi cum talibus. Certè illud, Ob maiorem securitatem inuenit, eos id posse securè gerere sine dispensatione.*

Minimè potest Catholicus vesci carnibus eo solum prætextu, quod non ligetur Ecclesiæ præcepto carniū abstinentiam imperantis. Quia exclusa graui necessitate, aut alia causa Catholici habitantes apud infideles præceptis Ecclesiæ obligantur, cum hæc non locum, sed personam sequantur. Ita Pasqualig. *decis. 52. num. 5. & 6.* Leand. *præc. 4. tract. 5. d. 1. quæst. 22.*

Profectò primam sententiam veram esse crediderim non in omni casu, sed solum quando Catholicus non possit sine magno incommodo cibos permisos habere, aut hæretici nolent ei (abstracto Religionis contemptu) ministrare. Nec credo Petr. Laymanum dissentire. Particula enim illa clausulæ relatæ, *Si nimirum dicant, se in tali casu necessitatis Ecclesiæ præcepto non obligari,* apertè indicat, non id absolutè intelligendum, sed quando casu necessitatis adest, puta si desint alij cibi permitti, aut ministrare.

DV B I V M

DVBIVM VII.

Discessurus quis mane ex loco ieiunij vespere perveniturus ad locum, ubi incolae non ieiunant: potestne ientaculum ex carnibus praesumere?

¹⁴³ Non potest. Quia tenetur in eo loco lege ieiunij, cum sit pceptum negatium, habes vim obligati pro sepe. Sic Basil. de matr. l. 1. c. 8. n. 3. adiciens: Quamvis autem certus sit de professione adhuc violatur lex ieiunij suppone etiam, quod ibi comoratur: quia lege tantum liberatur, quando exit extra territorium proprium. Coninch. de Sac. 9. 7. 4. a. 4. d. 3. n. 103. Granad. 2. 2. controu. 7. tr. 3. d. 6. sect. 4. m. 1. Palao p. 1. tr. 3. d. 1. p. 2. 4. 5. n. 10. Et i. Sanch. l. 3. de matr. d. 18. m. 1. 2.

¹⁴⁴ Potest plane. Quia qui absoluitur ab abstinentia a pluribus comestionibus eo ipso absoluitur etiam a pcepto ieiunandi. At qui egreditur loco ieiunij, & pervenit vespere ad locum, ubi non est de ieiunio pceptum, absoluitur ab abstinentia a pluribus comestionibus, cum in loco, ubi ieiunium possit prandere, & vespere in loco ubi ieiunium non viget, coenare: Ergo pro illa die absolutus est a ieiunij pcepto, & consequenter poterit mane comedere, proutquam exeat a loco, ubi adest de ieiunio pceptum. Ita Sanch. l. 1. sum. c. 12. n. 34. Lessi. l. 4. c. 2. dub. 8. n. 88. Filliuc. tr. 27. m. 109. p. 2. Salas de legib. d. 14. sect. 5. n. 68. Sanch. in sect. d. 54. n. 17. Trull. l. 3. Decal. c. 2. d. 6. n. 6. & alij. Igitur si ille absoluitur ab obligatione ieiunij, simul absoluitur ab obligatione a carnibus abstinendi. Si ergo hi Auctores concedunt illum a ieiunij lege liberari, consequenter debent concedere, ex carne posse ientaculum praesumere.

¹⁴⁵ Ego quidem probabilem satis hanc sententiam esse iudico. Dicere enim, quod huiusmodi discedens a loco ieiunij ad locum perveniturus, ubi non ieiunatur absoluitur ab abstinentia a pluribus comestionibus, non vero ab abstinentia a carnibus sine fundamento procedit. Quia potius abstinentia a carnibus est propter ieiunium: Ergo pcepto principali sublato, aufertur etiam illud aliud, quod est propter ipsum. Quia probabilius est, illum minime a pcepto ieiunij absolui, dum in loco, ubi viget, commoratur. Certum enim est apud omnes, eum, qui exit a proprio loco, ubi viget festi pceptum, ad laborandum in alio, ubi tale pceptum non adest, non posse mane antequam exeat, laborare notabili temporis parte assumpta, etiam si sciat, per maiorem reliqua diei partem posse in loco, ubi non est festi labori incumbere: & hoc non ob aliam rationem, nisi quia ubi mane interest, viget festi pceptum, ad quod servandum pro tunc tenetur a servili opere abstinere. Ergo similiter ob eandem rationem, qui recedit a loco, ubi pceptum ieiunij viget, sciens se perventurum ad locum, ubi non viget, haud poterit antequam discedat aut carmen, aut non carmen ientaculum in notabili absumere quantitate. Palao mecum.

Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI. P. II.

DVBIVM VIII.

Vescitur quis carnibus ex dispensatione diebus prohibitis, ut sanitati consulat: Delinquine lethaliter? (si carnes nocivas gustus indulgens in magna absumat quantitate) contra hoc pceptum?

¹⁴⁶ Delinquit quidem. Quia ad carnes illas nocivas non se extendit dispensatio, quae ut valetudini consulatur, impenditur. Sic Henricus quidem lethaliter. 3. a. 4. dub. 1. 2. n. 3. Et allici potest ad hanc sententiam Manu. p. 1. sum. c. 24. n. 1. docens, si Medicus licentiam alicui daret edendi oua, ut valetudini indulgeret, non posse edere lacticia, si saluti nociva essent.

¹⁴⁷ Non delinquit lethaliter contra hoc pceptum abstinendi a carnibus. Quia Ecclesia per dispensationem omnino tollit carnium prohibitionem: prohibitio autem haec omnes carnes includit. Ergo & dispensatio absoluta debet ablationem abstinendi a qualibet specie carniam tam proficua, quam nociva includere. Ita Villalob. p. 1. sum. c. 24. dub. 8. n. 11. Diana p. 1. tr. 9. resol. 47. Sanch. lib. 8. de matr. d. 1. m. ult. Machad. lib. 2. p. 4. tract. 1. docum. 2. m. 5. Trull. l. 3. Decal. c. 2. dub. 2. n. 9. Sanch. in sect. d. 51. n. 20. Et 21. Pasqualig. decis. 46.

¹⁴⁸ Existimari, probabilius esse, eum peccare contra naturale pceptum, quo tenetur ad non inferendum sibi aliquod grave damnum circa corporis valetudinem; sed non contra pceptum abstinendi a carnibus. Quia licet motuum dispensandi sit necessitas illius, cum quo dispensatur, non tamen sit dispensatio iuxta necessitatis mensuram, sit enim absoluta, unde absolute tollitur abstinendi a carnibus imposita ab Ecclesia obligatio.

DVBIVM IX.

An qui ex dispensatione in diebus prohibitis carnes, vel oua ac lacticia comedit: possit etiam simul pisces comedere?

¹⁴⁹ Minime potest. Quia si pisces ei afferunt nocumenrum, eorum comestio est peccaminosa: si non nocent, non tenet dispensatio, cum ad illam concedendam ratio non adfit. Sic Grassi p. 1. decis. l. 2. c. 1. 7. n. 59. Labori. p. 1. de iubil. c. 20. m. 18. Navar. tom. 1. Confil. 5. de observ. ieiun. n. 2.

¹⁵⁰ Potest omnino. Quia qui dispensat, ut possit in diebus prohibitis carnibus vesci, nullatenus prohibet, ne simul piscibus vescaris. Ergo cum alias horum esus sit licitus in his diebus, in quibus carnes prohibentur, licite poterit carnibus ac piscibus simul vesci. Quo quidem damno gravi, vel levi, grave ille vel leue piaculum contra naturale pceptum prospiciendi corporee salutis perpetrabit. Ita Henr. l. 7. c. 1. 3. n. 3. liter. F. Azor. l. 7. c. 10. qu. 5. Reginal. l. 4. m. 168. Manu. prac. 4. l. 1. c. 2. n. 18. Trull. l. 3. Decal. c. 2. dub. 2. m. 10. Lezan. v. ieiunium. l. 1. c. 2. dub. 2. m. 10.

H n. 11.

n. 11. Villalob. tr. 2. 3. diff. 8. n. 10. Diana p. 1. tr. 9. res. 26. & alij communiter.

151
Cum his
opinor.

Cum his opinor. Quia si piscium esus non est, peccabit ille, non quia ieiunij legem violavit, sed quia cibo minimè sibi salubri vitur. Si verò ei non nocent, non delinquit, quia suo fungitur privilegio, & privilegium Principis valet, quando solum suæ legi derogat, non iuri diuino, aut naturali.

DVBIVM X.

Tibi ex dispensatione conceditur ouorum esus, haud facta lacticiuorum mentione: poterisne edere lacticia?

152
Nō poteris.

Non poteris. Quia privilegium Principis, quando iuri communi derogat, strictè debet interpretari, non latè, ita ut saluentur tantum privilegij verba, & ad aliud non extendantur: unde cui vnum conceditur, non idèd conceditur alterum. Sicut è contrario si alicui concedatur facultas lacticiuorum vescendi, non idèd conceditur vescendi ouis. Sic quidam, quos nominibus pressis memorat Azor. p. 1. l. 7. cap. 10. q. 4. innuens esse probabile Bonac. de præc. Eccl. d. ult. q. 1. punct. 2. num. 4.

153
Poteris quidem.

Poteris planè. Quia oua, & lacticia eiusdem videntur esse rationis, cum ex carne ducant originem. cap. Denique, dist. 4. Igitur cui vnum ex his conceditur, censetur simul alterum concessum esse. Ita Medi. sum. l. 1. c. 14. §. 10. Azor. p. 1. l. 7. c. 11. q. 4. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 2. n. 17. Sanch. to. 2. de matr. l. 8. d. 1. n. 39. & l. 4. sum. c. 11. num. 57. Trull. in Bull. l. 1. §. 4. dub. 3. num. 8. Palqual. decis. 76. num. 2. Villalob. tom. 2. tract. 23. difficult. 8. num. 16. Barbof. ad cap. Denique, dist. 4. numer. 2. Lezana verb. Ieiunium, numer. 11.

154
Longè hoc sententiam. Quia plerumque lacticia cum ouis assolent in cibos parari. Porro primæ sententiæ fundamentum verum habet, quando vnum pro alio in iure non sumitur: at in iure oua pro lacticiis, & lacticia pro ouis sumuntur, cum omnia sementinam ducant originem à carnibus, uti ex cap. Denique citato liquefcit.

DVBIVM XI.

Cui licet vesci in diebus prohibitis ouis, ac lacticiis, potestne etiam porcinum sagimen comedere?

155
Questionis
status.

Certum mihi, (quidquid in contrarium. Ananias, & Felinus ad cap. consuluit dictent) eum, cui conceditur vesci ouis, ac lacticiis, minime posse animalium sanguinem edere. Nam sanguis censetur esse in eodem genere cum carne: est enim præcipua pars constitutiva animalis, & in proximo statu, ut in carnem conuertatur. Quæsierim verò, num liceat sagimine porcino, aut aliorum anima-

lium lardo vesci ei, cui ouorum, aut lacticiuorum esus conceditur?

Licet equidem. Quia sagimen, seu pinguedo non est caro: ut enim Arist. l. 1. de generat. animal. c. 18. probat, finito naturali animalis augmento, pinguedo accrescit: & sagimen calore liquefcit, non autem caro. Igitur sagimen, vel pinguedo potius se habet in genere lactis, & ouorum, quam in genere carnis: ergo lacticiis, & ouis concessis, concessum etiam sagimen censi debet. Adde, in cap. Presbyter, dist. 81. Sagimen apponi simul cum ouis, & caleo. Agenti enim penitentiam ob fornicationem conceditur, ut in certis diebus possit vii sagimine, quando venia datur ut ouis, & caleo vesci valeat. Unde innuitur, sagimen potius ad oua, & lacticia, quam ad carnes pertinere. Sic Gloss. ad cap. Presbyter, ver. Sagimine, & ad c. Admonere, v. Carnem 3. qu. 2. Sylvest. v. Ieiunium, q. 5. n. 16. citans Hostiensium, & Abbatem. Angel. v. Ieiunium, sine. Tabie. §. 7. Palqual. decis. 74. n. 4. & 6. citans Azorinum, & alios Barbofa ad cap. Presbyter.

Non licet. Quia probabilius est, sagimen magis ad carnem, quàm ad lacticia pertinere: est enim pars verè animalis constitutiva, sicut alie, quæ propriè & strictè sunt caro, ut nervi, medulla, cartilaginès. Ita Sanch. l. 5. consil. c. 1. d. 19. n. 7. Fagund. præc. a. c. 2. n. 49. in ult. edit. Laym. l. 4. tr. 8. c. 1. n. 5. Villalob. p. 1. tr. 2. 3. diff. 8. n. 16. Bassæ v. Ieiunium, l. n. 3. citans Syluium. Filliac. tr. 27. p. 1. n. 61. Manu. in Bull. §. 6. num. 1. Vega. p. 1. sum. c. 14. casu 1. Henricq. l. 7. c. 13. n. 11. Medi. sum. c. 14. §. 10. Trull. in Bull. l. 1. §. 4. dub. 3. num. 11.

Profectò si sagimen idem sit quod porcina caro pinguior, crassior, & solidior, eius esus in diebus prohibitis mihi videtur illicitus lethali-ter, si verò idem sit sagimen atque adeps porcini, existimo, primam sententiam esse quidem, quàm par est, laxiorem. Nam dato, quod sagimen non sit propriè, & in rigore caro (ut vult Aristot.) non inde colligo, quod illo uti liceat, quando prohibita sunt carnes, ac oua, & lacticia concessa; sanguis enim animalium, medulla, nervi, & ius carniū non sunt propriè caro, & tamen eis vesci non possumus in diebus prohibitis, eo quod sint proximè, caro, vel animalium partes, vel in existimatione hominum pro carne habita. Ergo quāvis gratis demus, sagimen nō esse carnem, nō inde sequitur, quod eo in diebus prohibitis uti possimus; quia sufficit, ut vel sit animalis, vel proxime caro, aut pro tali cōmuniter existimata, ut ab illo abstinere debeamus. Ex Trullenc.

DVBIVM XII.

Vouit quis certa die à carnibus abstinere, aut ouis, aut lacticiis: peccatne toties, quoties comedit?

Recolo, toties te delinquere, quoties carnes, oua, aut lacticia in die prohibito comederis. Quia præceptū id prohibes, est negatiuū, & pro semper obligat. Requiro autem, num qui vouit certa die à carnibus, vel ouis, aut lacticiis abstinere, toties delinquit, quoties carnem, oua, aut lacticia comedit?

Non

156
Licet quidem.

157
Non licet.

158
Auctor
resolutus.

159
Status
questionis.

160 Non delinquit toties. Quia votum non co-
noscitur medendi carnes pro aliquo die emissum semel
fractum non potest amplius obligare: est enim
de ea privatione carnis pro illo die: ergo si se-
mel destruitur per unum actum, haud potest
amplius observari. Sic Palud. in 4. dist. 15. qu. 4.
n. 39. D. Antonin. p. 2. tit. 1. c. 2. §. 2. Tabien. v.
Votum 3. n. 8. Palqual. de i. 66. num. 3. non bene
citans Trullenchem, & Dianam.

161 Toties delinquit, quoties comedit. Quia
quoties votum abstinendi à carnibus, ovis, seu lactici-
niis etiam pro aliqua die, est negativum, ad in-
staur quidem præcepti Ecclesiastici de abstinen-
tia à carnibus indici. Ita Bossio. 3. tit. 2. §. ult.
n. 157. Diana p. 10. tr. 14. resol. 32. citans Lean-
dram. Maior. in 4. dist. 18. qu. 6. Supplem. Gabr.
q. 1. n. 3. Angel. v. Votum 3. n. 27. Sanch. l. 4. sum.
c. 11. n. 4. Navar. sum. c. 2. n. 57. Suar. de Relig.
tom. 2. l. 4. de voto, c. 7. n. 12. Azor. p. 1. lib. 12. c. 20.
quæst. 8.

162 Certe sicut præceptum indicens à carnibus
abstinentiam, per unum actum non extingui-
tur, ita & votum: præceptum namque cum
negativum sit, pro semper obligat, cuius natu-
ram pro semper obligandi votum huiusmodi
imitatur. Vnde longe probabiliorem hanc sen-
tentiam esse crediderim.

DVBIVM XIII.

Vouit quis certa die ieiunare. An toties
peccet, quoties esus carniū di-
stinctos moraliter multi-
plicat?

163 Toties delinquit, quoties multiplicat car-
niū esus. Quia votum ieiunandi absti-
nentiam à carnibus includit: Ergo qui vouit
carniū esus ieiunium, vouit simul à carnibus abstinentiam
multiplicat. Ieiunio quidem essentiali. Sic Azor. p. 1. l. 1.
c. 20. q. 6. Suar. tom. 2. de Relig. l. 4. de voto, c. 7. n.
12. Oppositum vocitans absurdissimum.

164 Non peccat toties, quoties carnibus vesci-
tur, sed prima vice. Quia in hoc voto non in-
cluditur directe à carnibus abstinentia, sed in-
directe solum, quatenus est pars essentialiter
ad ieiunium requisita, & accessoria ipsi ieiu-
nio. Quare cum semel violato ieiunio cesserit
obligatio circa principale, circa accessoriam
à carnibus abstinentiam etiam cessare videtur.
Ita Sanch. l. 4. Decal. c. 11. n. 42. Laym. l. 4. tr. 4.
c. 3. n. 1. Diana p. 1. tr. 9. resol. 37. Barth. à Sancto
Fausto in Theau. Relig. l. 1. q. 140. n. 2. & alij.

165 Hanc sententiā probabiliorē quidē, præ-
fero. Quemadmodū enim, quia promissio ieiu-
nii nō promittitur directe vnica comestio, sed
indirecte, & accessorie, quatenus est ad ieiuniū
necessaria: semel hoc violato, non amplius obli-
gat; sic in nostro casu dicendum, cum non di-
recte, sed indirecte, & accessorie promissa sit à
carnibus abstinentia, tanquā pars ad ieiunium
necessaria: eo vel maxime, quod magis essetia-
lis sit ieiunio vnica comestio. De ea enim om-
nes consentiūt, non autē de abstinentia à car-
nibus. Secus autem contingeret, vbi quis ex-
presse oneret vnica in die comestione: peccaret enim absque dubio toties, quoties
præter vnica illa die comederet. Sācius mecū.
Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI. P. II.

DVBIVM XIV.

An si ante septennium puer vsu pollet rationis,
liceat ei, in diebus prohibitis carnibus, ac lac-
ticiniis vesci.

166 SUppono, pueris septennium, in quo eis ra-
tionis vsus elucescit plerūque, id licitum
esse. Quia positivæ leges, seu rationis non ob-
ligant eos, qui rationis sunt expertes. Quæ-
stioni autem do, an eis liceat carnis, aut lac-
ticiniorum esus, si ante septennium vsu pol-
leant rationis?

167 Minime licet. Quia lex abstinendi à carni-
bus, & lacticiis pueros obligat statim, ac vsū
rationis attigerint, siue id illis contingat ante
septennium, siue postmodū. Nā in quacumque
ætate vsus rationis contingat, pueros efficit
culpæ capaces: ergo, & obligationis per legē:
nisi aliās materia legis, aut legislatoris inten-
tio, aut consuetudo aliud declaret. Sic Baldel. l.
5. d. 30. n. 8. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 8. n. 8. Diana p.
1. tr. 9. resol. 42. Trull. in Bull. 1. §. 4. d. 2. n. 4. & l.
3. De al. c. 2. d. 2. n. 11. & d. 6. nu. 1. Azor. p. 1. l. 7.
c. 17. q. 2. Villalob. p. 1. sum. tr. 23. diff. 8. n. 7.

168 Licet omnino. Quia positivæ leges ante illā
ætatem, in qua communiter lumen rationis est
solum illucescere, obligare non intendunt:
& per accidens est, in vel alio puero rationis
vsus accelerari. Ita Sanci. in select. d. 51. nu. 31.
Ioan. de Escobar de viroque foro d. 6. m. 3. citās
male Castrum Palao 10. 3. d. 1. pun. 4. §. 2. num. 3.
Nec enim inibi vllū verbū circa quæstionem
inueni. Palqual. de i. 50. n. 2. Did. Narb. de ætate
ad human. æt. requis. anno 7. qu. 6. num. 3. Favent
Henr. l. 1. c. 49. n. 2. lit. N. & Ledesma 2. p. 4. qu.
17. a. 6. dub. 2. quatenus docent, consuetudinem
ferre, vt parum post rationis vsus pueris in
diebus prohibitis lacticia dentur.

169 Quamvis ante septennium puer doli sit ca-
pax, nullo præcepto positivo obligari reor: cū
leges positivi iuris ante ætatem illam, in qua mihi
communiter rationis lumen oriri est solum,
obligare nō intendāt. Nā ad ea, quæ frequen-
ter accidunt leges adaptantur, ex l. Nā ad ea,
ff. de legib. Palao 10. 1. tr. 3. d. 1. pun. 24. §. 2. num. 3.
Hinc colligo, ante septennium expletum lici-
tum esse cuique, (licet consuetudo non adsit)
pueris carnes, oua, & lacticia ministrare.
Quia pueri ante septennium nulla obligantur
positiva lege etiam orta ex consuetudine.

DVBIVM XV.

An peccet qui perpetuò amentibus carnes,
aut lacticia in veteris diebus mi-
nistrat?

170 Peccat quidē, quamvis ipsi sint peccandi in-
capaces. Quia licet ebrius non delinqueret
hocce cibo comedēdo, peccaret quidē qui eos dem.
illi ministraret. Nec obstat, amētiā esse perpe-
tuā, & absque culpa incurri, ebrietatē verò tē-
poraneā, & culpabilem. Impedimentū enim tē-
porale, & culpabile ita excusat tēpore, quo du-
rat, sicut perpetuū excusat perpetuo. Sic Sāci.
in select. d. 51. n. 30. Azor. 10. 1. l. 7. c. 18. n. 3. docēs
fas

fas esse ministrare hos cibos per tuo amentibus, ubi fuerit recepta hos ministrandi consuetudo. Vnde clare videtur sentire, seclusa consuetudine, non licere.

¹⁷¹ Minime peccat. Quia si amentes sint ad tempus, vel in vna solùm materia, aut incidis interuallis fruuntur, cum recuperandæ salutis spes adsit, & amentia sit morbus grauissimus, indigent cibis salutaribus. At si amentia perpetua sit, ac salus desperetur: dixerint credo Medicos, eos his cibis indigere, sicut perpetuo paralyticos, ne cibis minus salubribus humor ille melancholicus angeatur. Præterea cum nō sint capaces operandi modo humano, non sūt obnoxij obligationi. Ita Sanc. l. i. Decal. c. 12. n. 16. Angl. p. 1. q. de ieiun. diff. 6. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 8. n. 8. Diana p. 1. tr. 9. resol. 42. Ludo. de S. Ioan. p. 1. sum. tr. de ieiun. a. 6. Pasqualig. decisio. 34. Trull. l. 3. Decal. c. 2. d. 1. n. 11.

¹⁷² Eto cibi illi amentibus necessarij non essent, cum hi perpetuo excusentur ab impletione præcepti illiusque sint incapaces, iure optimo reputari eos vt infantes rationis vsu carentes, vt credendum sit, Ecclesiam habere illos vt omnino suis legibus solutos: ac proinde quisque poterit eis cibos veritos ministrare. At ebriis credo non posse. Quia ebrietas non est morbus his cibis indigens, cum potius indigeat inedia, & est temporalis, breuisque vsus rationis priuatio.

CAPVT XIII.

Circa ouorum, ac lacticiuorum abstinentiam.

DVBIUM XVI.

An oua, & lacticia sint in ieiunijs Quadragesima prohibita à iure sub lethali?

¹⁷³ Non sunt sub mortali prohibita.

Non sunt sub lethali, sed solùm sub veniali prohibita. Quia Pontifex in cap. Denique respondet pluribus questionibus ab Augustino Anglorum Episcopo sibi propositis, & omnes resoluit per verba clarè, & absolute affirmatiua, aut negatiua, at quando responderet questionì, *An in Quadragesima abstinentum sit ab ouis, & lacticiis, aut sementinis*, mutat modum respondendi, & non dicit absolute esse abstinentum, sed *Par est, vt abstinemus*. Ergo aperte innuit Pontifex, se hoc non præcipere, sed tantum proponere vt quid conueniens. Vt enim lex inducat obligationem sub lethali, debet verba clarè præceptiua continere, vt habetur ex cap. erit autem, dist. 4. ibi: *Manifesta quoque, ne aliquid per obscuritatem contineat*. Glossa, *Ne alicui laqueus paratur per ipsum*. Adde, neque ex Canone 56. Sextæ Synodi Trullanæ colligitur, abstinentiam ab ouis & lacticiis sub mortali obligare: Quia Canones Trullani non fuere Canones illius Concilij generalis, quod quidem nullos sancit, sed quorundam Orientalium Episcoporum, qui post dissolutionem Synodi Constantinopoli continere, sine Pontificis

authoritate, in Palatio Iustiniani II. Imperatoris (quod Trullanū appellatur, à quo & Canones Trullani dicti fuere,) & illos Canones sub nomine Sextæ Synodi diuulgauerunt. Ergo ex nullo iure scripto talis obligatio sub mortali colligitur: siquidem nullus alius locus in toto Iuris corpore reperitur, vnde hæc lethalis obligatio deducatur. Sic plura alia cogeret P. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 1. n. 6. 10. & 11. in edit. t. in 2. verò Lugdunensi anni 1632. latius à nu. 15. vsque ad 36. citans Dominici ad cap. Denique riu. Glossa, Palaciū, Caietanū, Innocentiū, Ferdinandū Perez, Jacobū de Geyneros, Baptistā Fragosum & nostra Societate in manuscriptis. Alagonā, Gratianūque ad e. Denique. Quis addiderim Pasqualigū decis. 17. & nostrū Pellizariū in Manu. Regul. to. 1. tr. 5. c. 5. n. 20. 21. & 22.

Sunt prohibita sub lethali. Quia in cap. Denique prohibentur oues, & lacticia in Quadragesima sub peccato, vt Doctores primæ sē. li probuunt: tentiæ profitentur non sub veniali, nā materia est grauis, vt constat, capax vtique grauis obligationis: ergo si prohibita sub peccato sunt debet censi sub peccato graui prohibita. Et quia talis ouorum, ac lacticiuorum prohibitio lata in cap. Denique, intimata est fidelibus sub præcepto, & non proposita sub consilio. Quæruit enim Augustinus Anglorū Episcopus à Papa Gregorio, (vti Gratianus ait) *An sit in ieiunijs Quadragesima abstinentum est à carnibus*: ita etiam abstinentum sit ab ouis, & lacticiis? Ac si requireret, nūm præceptum prohibens in Quadragesima carnes, extendatur ad oua, ac lacticia prohibenda? Et respondit affirmatiue Pontifex: postmodumque rationem conuenientem assignauit, ob quā præceptum de abstinentia carniū ad oua, & lacticia prohibenda extendatur. *Par* (inquit) est, vt quibus diebus à carnibus abstinemus, ab omnibus quoque, quæ sementinam carnis trahunt originem, ieiunemus. Quare cum ibi Pontifex non constituit nouum præceptum: sed declarat extensionem præcepti iam existentis, necessariū non fuit vt aliis verbis præceptiuis, præter verba affirmatiue respondentia interrogationi Augustini, quæ vim habent præcepti. Adde, prohibitionem ouorum, & lacticiuorum facta in Sexta Synodo generali can. 56. obligat sub mortali: prohibetur enim Clericis vsus ouorum, & lacticiuorum in ieiunijs Quadragesimæ sub suspensionis pœna, laicis vero sub pœna excommunicationis, quæ pœna grauem supponit culpā, vt cōmuniter Doctores profitentur. Demum quia Pontifices dispensant in Bulla Cruciatæ ad oua, & lacticia, cum illis, qui eā accipiunt: si autem non essent sub mortali prohibita, dispensatio necessaria non esset. Ita ex Canonistis Bellamera ad cap. Denique to. 1. Decret. Hostiens. sum. de obseru. ieiun. n. 2. & 3. Innocent. ibi. n. 5. Abbas n. 5. citans Innocentium. Nauat. sum. c. 1. n. 15. Couar. l. 4. variat. c. 20. Et Theologis verò D. Thom. 2. 2. q. 147. a. 8. ad 3. Caiet. ibi, & in sum. v. ieiunium, c. 1. Durandus, Armil. Angel Medina, Syluester, Gratian. Conciliū Tolerauū IV. c. 10. & VIII. c. 9. Graf. Medina alter, Mossef. Llamas, Sancius, Ioannes à Cruce, Manu. P. Ledesma, Villalobos, Diana, Leand. de Murcia, Beja, Machado, & alij, quos citat, & sequitur Leand. præc. 4. tr. 5. d. 3. q. 2. Et ex Societate nostra Hen. l. 7. c. 13. n. 8. lit. F. Sua-

tom.